

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (desátého senátu)

13. června 2024*

„Řízení o předběžné otázce – Odvětví telekomunikací – Zpracování osobních údajů a ochrana soukromí – Směrnice 2002/58/ES – Článek 15 odst. 1 – Omezení důvěrného charakteru elektronických komunikací – Soudní rozhodnutí povolující příposlech, odposlech a uchování telefonních hovorů osob podezřelých ze spáchání úmyslného závažného trestného činu – Vnitrostátní právní úprava, která vyžaduje, aby takové rozhodnutí samo o sobě obsahovalo výslovné písemné odůvodnění bez ohledu na existenci odůvodněné žádosti orgánů činných v trestním řízení – Článek 47 druhý pododstavec Listiny základních práv Evropské unie – Povinnost uvést odůvodnění“

Ve věci C-229/23,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Městského soudu v Sofii (Sofijski gradski sad, Bulharsko) ze dne 12. dubna 2023, došlým Soudnímu dvoru dne 12. dubna 2023, v trestním řízení proti

HYA,

IP,

DD,

ZI,

SS,

za účasti:

Sofijska gradska prokuratura,

SOUDNÍ DVŮR (desátý senát),

ve složení: Z. Csehi, předseda senátu, E. Regan (zpravodaj), předseda pátého senátu, a I. Jarukaitis, soudce,

generální advokátka: J. Kokott,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

* Jednací jazyk: bulharština.

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

- za Irsko: M. Browne, Chief State Solicitor, A. Burke a A. Joyce, jako zmocněnci, ve spolupráci s: A. Thuillier, BL,
- za Evropskou komisi: C. Georgieva, H. Kranenborg, P.-J. Loewenthal a F. Wilman, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 15 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích) (Úř. věst. 2002, L 201, s. 37; Zvl. vyd. 13/29, s. 514; oprava Úř. věst. 2014, L 219, s. 11), jakož i čl. 47 druhého pododstavce, čl. 52 odst. 1 a článku 53 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci trestního řízení zahájeného proti HYA, IP, DD, ZI a SS pro trestné činy účasti na organizované zločinecké skupině.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Bod 11 odůvodnění směrnice 2002/58 uvádí:

„tato směrnice, obdobně jako směrnice [Evropského parlamentu a Rady] 95/46/ES [ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. 1995, L 281, s. 31; Zvl. vyd. 13/15, s. 355)], se netýká ochrany základních práv a svobod ve vztahu k činnostem, které se neřídí právem Společenství. Proto tato směrnice nemění stávající rovnováhu mezi právem jednotlivce na soukromí a možnostmi, aby členské státy přijaly opatření uvedená v čl. 15 odst. 1 této směrnice, která jsou nezbytná pro ochranu veřejné bezpečnosti, obrany, bezpečnosti státu (včetně hospodářské prosperity státu, pokud jsou tyto činnosti spojeny s otázkami bezpečnosti státu) a pro prosazování trestního práva. Tato směrnice se tedy nedotýká možnosti členských států provádět zákonné zachycování elektronických sdělení nebo přijímat jiná opatření, je-li to nezbytné pro některý z těchto účelů a je-li to v souladu s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod [podepsanou v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“)], jak je vykládána v rozhodnutích Evropského soudu pro lidská práva. Tato opatření musí být vhodná, plně přiměřená vzhledem k zamýšlenému účelu a nezbytná v demokratické společnosti a musí být předmětem odpovídajících záruk v souladu s [EÚLP].“

4 Článek 5 odst. 1 směrnice 2002/58 stanoví:

„Členské státy zajistí prostřednictvím vnitrostátních právních předpisů důvěrný charakter sdělení přenášených pomocí veřejné komunikační sítě a veřejně dostupných služeb elektronických komunikací a s nimi souvisejících provozních údajů. Zejména zakázají příposlech, odposlech, uchovávání nebo jiné druhy zachycování či sledování sdělení a s nimi souvisejících provozních údajů osobami jinými než uživateli bez souhlasu dotčených uživatelů, pokud k takovému jednání nejsou zákonem oprávněny v souladu s čl. 15 odst. 1. Tento odstavec nebrání technickému uchovávání, které je nezbytné pro přenos sdělení, aniž by tím byla dotčena zásada důvěrnosti.“

5 Článek 15 odst. 1 této směrnice zní takto:

„Členské státy mohou přijmout legislativní opatření, kterými omezí rozsah práv a povinností uvedených v článku 5, článku 6, čl. 8 odst. 1, 2, 3 a 4 a článku 9 této směrnice, pokud toto omezení představuje v demokratické společnosti nezbytné, vhodné a přiměřené opatření pro zajištění národní bezpečnosti (tj. bezpečnosti státu), obrany, veřejné bezpečnosti a pro prevenci, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů nebo neoprávněného použití elektronického komunikačního systému, jak je uvedeno v čl. 13 odst. 1 směrnice [95/46]. Za tímto účelem mohou členské státy mimo jiné přijmout legislativní opatření umožňující uchovávání údajů po omezenou dobu na základě důvodů uvedených v tomto odstavci. Veškerá opatření uvedená v tomto odstavci musí být v souladu s obecnými zásadami práva Společenství, včetně zásad uvedených v čl. 6 odst. 1 a 2 [SEU].“

Bulharské právo

6 Článek 121 odst. 4 bulharské ústavy stanoví, že „soudní rozhodnutí musí být odůvodněna“.

7 Článek 34 trestního řádu (nakazatelnost procesualen kodeks), ve znění použitelném na spor v původním řízení (dále jen „NPK“), stanoví, že „každé soudní rozhodnutí musí být odůvodněno [...]“.

8 Podle čl. 105 odst. 2 NPK „[m]ateriální důkazy, které nebyly získány nebo zajištěny v souladu s podmínkami a postupy stanovenými v tomto řádu, nejsou přípustné“.

9 Článek 173 odst. 1 NPK zní:

„Aby bylo možné použít zvláštní vyšetřovací prostředky v přípravném řízení, musí dozorcí státní zástupce předložit soudu odůvodněnou písemnou žádost. [...]“

10 Článek 174 odst. 3 a 4 NPK, ve znění použitelném na spor v původním řízení, stanoví:

„(3) Povolení použít zvláštní vyšetřovací prostředky v řízeních, která spadají do pravomoci specializovaného trestního soudu [Specializiran nakazatelen sad, Bulharsko], uděluje předem předseda tohoto soudu [...]“

4. Orgán uvedený v odstavcích 1 až 3 rozhoduje usnesením s odůvodněním [...]“

11 Článek 14 odst. 1 zákona o zvláštních vyšetřovacích prostředcích (zakon za specialnite razuznavatelnost sredstva) (DV č. 95, ze dne 21. října 1997, s. 2), ve znění použitelném na spor v původním řízení (dále jen „ZSRS“), stanoví:

„K použití zvláštních vyšetřovacích prostředků je třeba odůvodněná písemná žádost [...]“

- 12 Článek 15 odst. 1 ZSRS, ve znění použitelném na spor v původním řízení, stanoví:
„[...] předsedové [...] specializovaného trestního soudu (Specializiran nakazatelen sad) [...] písemně povolí [...] použití zvláštních vyšetřovacích prostředků a své rozhodnutí odůvodní.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 13 V období od 10. dubna do 23. května 2017 předložilo specializované státní zastupitelství (Specializirana prokuratura, Bulharsko) předsedovi specializovaného trestního soudu (Specializiran nakazatelen sad) sedm žádostí o povolení použití zvláštních vyšetřovacích prostředků za účelem příposlechu a odposlechu, či dokonce monitorování a sledování telefonních hovorů IP, DD, ZI a SS, čtyř osob podezřelých ze spáchání závažných trestných činů.
- 14 Každá z těchto žádostí o odposlechy telefonních hovorů důkladně, podrobně a s uvedením důvodů uváděla předmět žádosti, jméno a telefonní číslo dotyčné osoby, spojitost mezi tímto číslem a touto osobou, doposud získané důkazy a úlohu, kterou údajně dotyčná osoba sehrála v trestné činnosti. Konkrétně byly odůvodněny i nutnost provést požadované odposlechy telefonních hovorů za účelem získání důkazů o vyšetřované trestné činnosti a důvody a podmínky, které odůvodňují nemožnost získat tyto informace jiným způsobem.
- 15 Předseda specializovaného trestního soudu (Specializiran nakazatelen sad) vyhověl každé z uvedených žádostí v den jejich podání, a vydal tedy sedm rozhodnutí o povolení odposlechů telefonních hovorů. Podle tohoto soudu odpovídají tato povolení předpřipravenému vzoru, který má zahrnout všechny možné případy povolení, bez jakéhokoli odkazu na skutkové a právní okolnosti, s výjimkou doby, na kterou bylo používání zvláštních vyšetřovacích prostředků povoleno. Na základě uvedených povolení byly některé hovory IP, DD, ZI a SS zaznamenány a uchovány.
- 16 Dne 19. června 2020 podalo specializované státní zastupitelství obžalobu proti těmto čtyřem osobám a proti páté osobě, HYA, pro účast na organizované zločinecké skupině, jejímž cílem bylo za účelem obohacení se ilegální převádění státních příslušníků třetích států přes bulharské hranice, napomáhání k jejich neoprávněnému vstupu na bulharské území a přijímání a poskytování úplatků v souvislosti s těmito činnostmi.
- 17 Soud, kterému byla věc původně předložena k rozhodnutí ve věci samé, a sice specializovaný trestní soud (Specializiran nakazatelen sad), měl za to, že obsah zaznamenaných rozhovorů má přímý význam pro prokázání opodstatněnosti obžalob IP, DD, ZI a SS, a byl toho názoru, že mu přísluší nejprve přezkoumat platnost postupu, který vedl k povolení odposlechů telefonních hovorů.
- 18 V uvedeném rámci se tento soud rozhodnutím ze dne 3. června 2021 rozhodl předložit Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, v níž předmětem první otázky bylo, zda vnitrostátní praxe, podle níž je povinnost odůvodnit soudní rozhodnutí povolující použití zvláštních vyšetřovacích prostředků na základě odůvodněné žádosti orgánů činných v trestním řízení splněna, pokud toto rozhodnutí, vyhotovené podle předpřipraveného vzoru bez individualizovaného odůvodnění, pouze uvádí, že jsou dodrženy požadavky stanovené právními předpisy, které zmiňuje, je v souladu s čl. 15 odst. 1 poslední větou směrnice 2002/58 ve spojení s bodem 11 jejího odůvodnění.

- 19 Rozsudkem ze dne 16. února 2023, HYA a další (Odůvodnění povolení k odposlechu telefonů) (C-349/21, dále jen „rozsudek HYA a další I“, EU:C:2023:102), Soudní dvůr rozhodl, že čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s čl. 47 druhým pododstavcem Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní praxi za podmínky, že konkrétní důvody, proč příslušný soud shledal, že zákonné požadavky byly splněny s ohledem na skutkové a právní okolnosti, jež charakterizují daný případ, mohou být snadno a jednoznačně vyvozeny z přečtení rozhodnutí ve vzájemném spojení s žádostí o povolení, přičemž posledně zmíněná žádost musí být po udělení povolení zpřístupněna osobě, vůči které bylo použití zvláštních vyšetřovacích prostředků povoleno.
- 20 Za těchto podmínek Soudní dvůr v bodě 66 uvedeného rozsudku rozhodl, že není namístě odpovídat na druhou položenou otázku, jejímž předmětem byl dotaz, zda v případě záporné odpovědi na první otázku brání unijní právo tomu, aby byl vnitrostátní zákon vykládán v tom smyslu, že informace získané na základě takového povolení jsou použity k prokázání skutku uvedeného v obžalobě.
- 21 V důsledku změny právních předpisů, jež nabyla účinnosti dne 27. července 2022, byly některé trestní věci projednávány specializovaným trestním soudem (Specializiran nakazatelen sad), který byl zrušen, převedeny na městský soud v Sofii (Sofijski gradski sad), jenž je předkládajícím soudem v projednávané věci. Tento soud v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce uvádí, že má určité obtíže při uplatňování rozsudku HYA a další I.
- 22 Připomíná, že Soudní dvůr v bodech 56 až 61 tohoto rozsudku předkládajícímu soudu uložil, aby ověřil, zda je odůvodnění povolení k použití zvláštních vyšetřovacích prostředků přístupné a srozumitelné, a za tímto účelem četl žádost o povolení ve vzájemném spojení se soudním povolením.
- 23 Je pravda, že podle předkládajícího soudu byla celá žádost připojena ke spisu a je přístupná obhajobě. Kromě toho má tato žádost obsah vyžadovaný vnitrostátními právními předpisy. V případě přečtení odůvodnění obsaženého v žádosti ve vzájemném spojení s odůvodněním obsaženým v soudním povolení lze tedy snadno a jednoznačně pochopit důvody soudního rozhodnutí povolujícího příposlech, odposlech a uchovávání sdělení bez souhlasu uživatelů.
- 24 Uvedený soud má však za to, že model odůvodnění stanovený Soudním dvorem v rozsudku HYA a další I, který v případě, že je povolení vypracováno podle předpřipraveného vzoru bez individualizovaného odůvodnění, spočívá v podstatě v přečtení povolení a žádosti o povolení ve vzájemném spojení za účelem vyvození přesných důvodů, pro které bylo povolení vydáno, je ve vnitrostátním právu s ohledem na požadavky stanovené tímto právem, pokud jde o postup vydávání soudních rozhodnutí povolujících příposlech, odposlech a uchovávání sdělení bez souhlasu uživatelů, nepoužitelný. Článek 14 odst. 1 ZSRS a čl. 173 odst. 1 NPK totiž stanoví, že žádost podaná za tímto účelem orgány činnými v trestním řízení musí být písemná a odůvodněná. Stejně tak čl. 15 odst. 1 ZSRS a čl. 174 odst. 4 NPK vyžadují, aby samotné soudní povolení udělené na základě takové žádosti bylo písemné a odůvodněné.
- 25 V důsledku toho má předkládající soud za to, že existuje rozpor mezi vnitrostátním právem a unijním právem, pokud jde o kvalitu odůvodnění soudního povolení. Vnitrostátní právo totiž vyžaduje, aby samotné soudní povolení obsahovalo výslovné písemné odůvodnění, zatímco unijní právo se spokojí se standardizovaným soudním povolením za podmínky, že povolení je vydáno na

základě podrobně odůvodněné žádosti, přístupné soudu a obhajobě, takže přečtení soudního povolení ve vzájemném spojení s žádostí o toto povolení umožní pochopit důvody přijatého rozhodnutí.

- 26 Při neexistenci jakékoli možnosti konformního výkladu vnitrostátního práva si tento soud klade otázku, zda je třeba vyloučit na základě zásady přednosti unijního práva použití vnitrostátního práva za účelem použití modelu odůvodnění stanoveného Soudním dvorem v rozsudku HYA a další I, i když je tento rozsudek podle všeho v rozporu nejen s dřívější judikaturou Soudního dvora, jak vyplývá zejména z rozsudku ze dne 2. března 2021, Prokuratuur (Podmínky přístupu k údajům o elektronické komunikaci) (C-746/18, EU:C:2021:152), ale i s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, jak vyplývá z rozsudku ze dne 11. ledna 2022, Ekimdžev a další v. Bulharsko (CE:ECHR:2022:0111JUD007007812).
- 27 Předkládající soud v tomto ohledu poznamenává, že model odůvodnění stanovený Soudním dvorem v rozsudku HYA a další I vychází z výkladu čl. 47 druhého pododstavce Listiny.
- 28 Je však pochybné, zda tento model odůvodnění splňuje požadavky vyplývající zprv z bodu 11 odůvodnění směrnice 2002/58, podle kterého musí být použití opatření stanovených v čl. 15 odst. 1 této směrnice v souladu s EÚLP, jakož i s jejich výkladem Evropského soudu pro lidská práva, zadruhé z článku 52 Listiny, podle kterého musí být každé omezení výkonu práv uznaných touto Listinou stanoveno zákonem a respektovat podstatu uvedených práv a musí být přitom v souladu se zásadou proporcionality, zatřetí z článku 53 Listiny, který stanoví, že žádné z jejich ustanovení nesmí být vykládáno tak, že omezuje určité právo uznané EÚLP nebo ústavou členského státu, a začtvrté ze zásady rovnocennosti, podle níž by právní situace, která se týká unijního práva, neměla být upravena vnitrostátními právními předpisy a judikaturou méně příznivě než obdobná právní situace, která se týká výlučně vnitrostátního právního stavu.
- 29 Vyvstává tedy otázka, zda tato ustanovení a zásady unijního práva brání tomu, aby bylo vyloučeno použití vnitrostátních právních předpisů, které výslovně vyžadují odůvodnění soudních rozhodnutí a nepovolují model odůvodnění stanovený Soudním dvorem v rozsudku HYA a další I.
- 30 Kromě toho si předkládající soud klade otázku, zda v případě kladné odpovědi na tuto první otázku brání unijní právo rovněž takovému pravidlu vnitrostátního práva, jako je pravidlo stanovené v čl. 105 odst. 2 NPK, které vyžaduje, aby zaznamenaná sdělení byla vyloučena jako důkazy z důvodu nedostatku odůvodnění soudních povolení, jestliže tato soudní povolení nevyžadují v souladu s unijním právem vlastní odůvodnění za předpokladu, že jsou žádosti o povolení dostatečně odůvodněny. V takovém případě by v souladu s čl. 47 druhým pododstavcem Listiny neexistovala překážka ve využití telefonických hovorů jako důkazů. V opačném případě by bylo třeba v případě nedostatku vlastního odůvodnění povolení, jenž je v rozporu s vnitrostátním právem, vyloučit podle čl. 105 odst. 2 NPK telefonní hovory jako důkaz, ledaže by měl Soudní dvůr případně za to, že unijní právo nebrání tomu, aby bylo toto ustanovení vykládáno tak, že umožňuje využití důkazů získaných na základě neodůvodněného soudního povolení, jestliže je legalita tohoto povolení následně určena soudem a současně jsou dodržena práva obviněného na obhajobu.

31 Za těchto podmínek se Městský soud v Sofii (Sofijski gradski sad) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 [...] a čl. 47 [druhý] pododstavec [...] Listiny [...] ve výkladu Soudním dvorem v rozsudku [HYA a další I] a ve světle bodu 11 odůvodnění směrnice [2002/58], čl. 52 odst. 1 a článku 53 Listiny, jakož i zásady rovnocennosti vykládan v tom smyslu, že vnitrostátnímu soudu ukládá, aby

- nepoužil vnitrostátní právní předpisy (čl. 121 odst. 4 Ústavy, čl. 174 odst. 4 [...] NPK a čl. 15 odst. 2 [...] ZSRS), jakož i výklad čl. 8 odst. 2 [EÚLP] podaný [v rozsudku ESLP ze dne 11. ledna 2022, Ekimdžev a další v. Bulharsko (CE:ECHR:2022:0111JUD007007812)], podle nichž je nezbytné v soudním povolení (za účelem příposlechu, odposlechu a uchovávání sdělení bez souhlasu uživatelů) výslovně uvést písemné odůvodnění, a to i v případě, že žádost, na jejímž základě bylo povolení uděleno, je odůvodněna, přičemž důvodem nepoužití [vnitrostátního práva a výkladu Evropského soudu pro lidská práva] je, že na základě četby žádosti a povolení ve vzájemném spojení lze stanovit, 1) z jakých přesných důvodů soud za skutkových a právních okolností konkrétního případu dospěl k názoru, že jsou splněny zákonné požadavky, a 2) ohledně jaké osoby a jakého komunikačního prostředku bylo povolení uděleno;
- v rámci přezkumu, zda musí být sporná telekomunikace vyloučena jako důkaz, nepoužil vnitrostátní právní předpis (čl. 105 odst. 2 NPK) nebo jej vyložil v souladu s unijním právem v té části, která požaduje dodržování vnitrostátních procesních pravidel (v projednávané věci čl. 174 odst. 4 NPK a čl. 15 odst. 2 ZSRS), a místo toho použil pravidlo stanovené Soudním dvorem v rozsudku [HYA a další I]?“

K přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce a pravomoci Soudního dvora

- 32 Komise tvrdí, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je nepřijatelná. Tato žádost totiž směřuje k tomu, aby Soudní dvůr rozhodl o souladu vnitrostátní soudní praxe, která byla předmětem rozsudku HYA a další I, s bulharským právem, přičemž podle této praxe jsou soudní rozhodnutí povolující použití zvláštních vyšetřovacích prostředků, jako jsou odposlechy telefonních hovorů, na základě odůvodněné a podrobné žádosti orgánů činných v trestním řízení, vypracována na základě předpřipraveného vzorového textu bez individualizovaného odůvodnění a vedle doby platnosti povolení pouze uvádí, že jsou splněny požadavky stanovené právními předpisy, které tato rozhodnutí zmiňují. Taková otázka, která se týká výkladu vnitrostátního práva, přitom nespadá do pravomoci Soudního dvora.
- 33 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že je pravda, že ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, která je předložena v kontextu téže věci v původním řízení, jako je věc, v níž byl vydán rozsudek HYA a další I, vyplývá, že podle předkládajícího soudu, kterému byla tato věc postoupena, je tato vnitrostátní soudní praxe v rozporu s několika ustanoveními vnitrostátního práva, zvláště s čl. 121 odst. 4. bulharské ústavy, která vyžadují, aby každé soudní rozhodnutí povolující použití příposlechu, odposlechu a uchovávání sdělení bez souhlasu uživatelů obsahovalo samo o sobě výslovné písemné odůvodnění bez ohledu na existenci odůvodněné žádosti orgánů činných v trestním řízení.

- 34 Tento soud zastává podle všeho výklad vnitrostátního práva, který se, jak vyplývá z bodů 47 až 52 rozsudku HYA a další I, liší od výkladu zamýšleného vnitrostátním soudem, který byl původně příslušný v uvedené věci a jehož předkládací rozhodnutí vedlo k vydání posledně uvedeného rozsudku.
- 35 Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudní dvůr nemá pravomoc vykládat vnitrostátní právo členského státu (rozsudek ze dne 26. ledna 2021, Hessischer Rundfunk, C-422/19 a C-423/19, EU:C:2021:63, bod 31 a citovaná judikatura).
- 36 Je však třeba konstatovat, že předkládající soud prostřednictvím této nové žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce nesměruje k určení souladu uvedené vnitrostátní soudní praxe s ustanoveními vnitrostátního práva, ale k určení, zda unijní právo brání ustanovením vnitrostátního práva, která takovou praxi zakazují tím, že vyžadují, aby každé soudní rozhodnutí povolující použití příposlechu, odposlechu a uchovávání sdělení bez souhlasu uživatelů obsahovalo samo o sobě výslovné písemné odůvodnění bez ohledu na existenci odůvodněné žádosti orgánů činných v trestním řízení. Taková otázka, která se týká výkladu unijního práva, přitom spadá do pravomoci Soudního dvora.
- 37 Na projednávanou žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je tedy třeba odpovědět.

K předběžné otázce

- 38 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s čl. 47 druhým pododstavcem Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že brání ustanovením vnitrostátního práva, jež ukládají, aby soudní rozhodnutí povolující příposlech, odposlech a uchovávání sdělení bez souhlasu dotčených uživatelů obsahovalo samo o sobě výslovné písemné odůvodnění bez ohledu na existenci odůvodněné žádosti orgánů činných v trestním řízení. V případě kladné odpovědi se předkládající soud táže, zda totéž ustanovení směrnice 2002/58 brání pravidlu vnitrostátního práva, které vyžaduje, aby zaznamenané hovory byly vyloučeny jako důkazní prostředky z důvodu nedostatku odůvodnění soudního povolení, přestože přečtení soudního povolení ve vzájemném spojení s žádostí o povolení umožňuje snadno a jednoznačně pochopit důvody tohoto povolení.
- 39 Na úvod je třeba konstatovat, že předkládající soud ověřil, že opatření dotčená ve věci v původním řízení spadají do působnosti směrnice 2002/58. V návaznosti na výzvu Soudního dvora obsaženou v bodě 38 rozsudku HYA a další I k ověření, zda zvláštní vyšetřovací prostředky použité ve věci v původním řízení měly za následek uložení povinností zpracování poskytovatelům dotyčných služeb elektronických komunikací, předkládající soud v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce totiž uvedl, že tomu tak bylo a dotyční poskytovatelé jsou ze zákona povinni provádět zachycování údajů a jejich předání policejním orgánům.
- 40 Pokud jde o položenou otázku, je třeba bez dalšího uvést, že tato otázka vychází, jak vyplývá z bodů 24 až 29 tohoto rozsudku, z předpokladu, že z rozsudku HYA a další I vyplývá, že unijní právo, zejména čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s čl. 47 druhým pododstavcem Listiny, vyžaduje, aby bulharské soudy přijaly vnitrostátní soudní praxi posuzovanou v tomto rozsudku, takže tyto soudy by měly ponechat bez použití, z důvodu jejich neslučitelnosti s unijním právem, ustanovení vnitrostátního práva, která v rozporu s modelem odůvodnění stanoveným Soudním

dvorem v uvedeném rozsudku vyžadují, aby každé soudní rozhodnutí povolující příposlech, odposlech a uchovávání sdělení bez souhlasu dotčených uživatelů obsahovalo samo o sobě výslovné písemné odůvodnění.

- 41 Tento předpoklad je však chybný.
- 42 Je třeba totiž připomenout, že Soudnímu dvoru přísluší, aby vzal v rámci rozdělení pravomocí mezi unijními soudy a vnitrostátními soudy v úvahu skutkový a právní kontext, do něhož jsou předběžné otázky zasazeny, jak je vymezen v předkládacím rozhodnutí, takže žádost o rozhodnutí o předběžné otázce musí být posouzena s ohledem na výklad vnitrostátního práva podaný předkládajícím soudem (zejména viz rozsudek ze dne 8. června 2023, *Prestige and Limousine*, C-50/21, EU:C:2023:448, bod 42 a citovaná judikatura).
- 43 Soudní dvůr se v souladu s touto judikaturou vyjádřil v rozsudku HYA a další I k souladu vnitrostátní soudní praxe, popsané specializovaným trestním soudem (*Specializiran nakazatelen sad*) v jeho žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, s unijním právem. Jak bylo již uvedeno v bodě 19 tohoto rozsudku, Soudní dvůr tak v rozsudku HYA a další I rozhodl, že čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s čl. 47 druhým pododstavcem Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní soudní praxi za podmínky, že konkrétní důvody, proč příslušný soud shledal, že zákonné požadavky byly splněny s ohledem na skutkové a právní okolnosti, jež charakterizují daný případ, mohou být snadno a jednoznačně vyvozeny z přečtení rozhodnutí ve vzájemném spojení s žádostí o povolení, přičemž posledně zmíněná žádost musí být po udělení povolení zpřístupněna osobě, vůči které bylo použití zvláštních vyšetřovacích prostředků povoleno.
- 44 Naproti tomu uvedený rozsudek nelze v žádném případě vykládat tak, že stanovil model odůvodnění, který by bulharským orgánům ukládal povinnost přijmout takovou praxi tím, že by vyžadoval, aby nepoužily, z důvodu neslučitelnosti s unijním právem, ustanovení vnitrostátního práva, která ukládají, aby soudní rozhodnutí povolující použití zvláštních vyšetřovacích prostředků, jako je příposlech, odposlech a uchovávání sdělení, obsahovalo samo o sobě výslovné písemné odůvodnění.
- 45 Právě naopak, z odůvodnění rozsudku HYA a další I vyplývá, že unijní právo takovým ustanovením vnitrostátního práva nijak nebrání.
- 46 V tomto ohledu je třeba připomenout, že čl. 5 odst. 1 směrnice 2002/58 zakotvuje zásadu důvěrnosti sdělení přenášovaných pomocí veřejné komunikační sítě a veřejně dostupných služeb elektronických komunikací a s nimi souvisejících provozních údajů. Tato zásada je vyjádřena zákazem příposlechu, odposlechu, uchovávání nebo jiného druhu zachycování či sledování sdělení a s nimi souvisejících provozních údajů bez souhlasu dotčených uživatelů, s výjimkou případů stanovených v čl. 15 odst. 1 uvedené směrnice (rozsudek HYA a další I, bod 40).
- 47 Toto posledně uvedené ustanovení v tomto ohledu stanoví, že členské státy mohou přijmout legislativní opatření, kterými omezí rozsah práv a povinností uvedených v článku 5 této směrnice, zejména pokud toto omezení představuje v demokratické společnosti nezbytné, přiměřené a úměrné opatření pro prevenci, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů. Dále upřesňuje, že veškerá tato legislativní opatření musí být v souladu s obecnými zásadami práva Unie, včetně práv, svobod a zásad zakotvených v Listině (rozsudek HYA a další I, bod 41).

- 48 V tomto ohledu se legislativní opatření upravující přístup příslušných orgánů k údajům uvedeným v čl. 5 odst. 1 směrnice 2002/58 nemohou omezit na to, že budou vyžadovat, aby tento přístup odpovídal cíli sledovanému těmito legislativními opatřeními, nýbrž musí rovněž stanovit hmotněprávní a procesní podmínky, jimiž se toto zpracování bude řídit (rozsudek HYA a další I, bod 42 a citovaná judikatura).
- 49 Takováto opatření a podmínky musí být v souladu s obecnými zásadami unijního práva, k nimž patří zásada proporcionality, a se základními právy zaručenými Listinou, jak to vyplývá z čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58, který odkazuje na čl. 6 odst. 1 a 2 SEU (rozsudek HYA a další I, bod 43 a citovaná judikatura).
- 50 Zejména procesní podmínky uvedené v bodě 48 tohoto rozsudku musí být v souladu s právem na spravedlivý proces, jež je zakotveno v čl. 47 druhém pododstavci Listiny, který podle vysvětlení k tomuto článku odpovídá čl. 6 odst. 1 EÚLP. Toto právo vyžaduje, aby každé soudní rozhodnutí bylo odůvodněno (rozsudek HYA a další I, bod 44 a citovaná judikatura).
- 51 Pokud tedy legislativní opatření přijaté na základě čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 stanoví, že omezení zásady důvěrnosti elektronických komunikací zakotvená v čl. 5 odst. 1 této směrnice mohou být přijata prostřednictvím soudních rozhodnutí, ukládá tento čl. 15 odst. 1 ve spojení s čl. 47 druhým pododstavcem Listiny členským státům, aby stanovily, že taková rozhodnutí musí být odůvodněna (rozsudek HYA a další I, bod 45).
- 52 Právo na účinný soudní přezkum zaručené článkem 47 Listiny totiž vyžaduje, aby dotčený měl možnost seznámit se s důvody přijatého rozhodnutí, které se ho týká, buď přečtením tohoto rozhodnutí, nebo na základě sdělení těchto důvodů, aby mu tak bylo umožněno hájit svá práva za co nejpříznivějších podmínek a rozhodnout se s plnou znalostí věci, zda je za účelem soudního přezkumu účelné obrátit se na soud příslušný k přezkumu legality uvedeného rozhodnutí (rozsudek HYA a další I, bod 46 a citovaná judikatura).
- 53 Z toho vyplývá, že vnitrostátní právní úprava, která ukládá, aby každé soudní rozhodnutí povolující příposlech, odposlech a uchovávání sdělení bez souhlasu dotčených uživatelů obsahovalo samo o sobě výslovné písemné odůvodnění, nutně splňuje požadavky na odůvodnění vyplývající z unijního práva. Vnitrostátní soudy nejsou tudíž povinny upustit od použití takové právní úpravy.
- 54 Na první část položené otázky je proto třeba odpovědět tak, že čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 ve spojení s čl. 47 druhým pododstavcem Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání ustanovením vnitrostátního práva, jež ukládají, aby soudní rozhodnutí povolující příposlech, odposlech a uchovávání sdělení bez souhlasu dotčených uživatelů obsahovalo samo o sobě výslovné písemné odůvodnění bez ohledu na existenci odůvodněné žádosti orgánů činných v trestním řízení.
- 55 S ohledem na odpověď danou na první část otázky není namístě na druhou část otázky odpovídat.

K nákladům řízení

- 56 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (desátý senát) rozhodl takto:

Článek 15 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích), ve spojení s čl. 47 druhým pododstavcem Listiny základních práv Evropské unie,

musí být vykládán v tom smyslu, že

nebrání ustanovením vnitrostátního práva, jež ukládají, aby soudní rozhodnutí povolující příposlech, odposlech a uchovávání sdělení bez souhlasu dotčených uživatelů obsahovalo samo o sobě výslovné písemné odůvodnění bez ohledu na existenci odůvodněné žádosti orgánů činných v trestním řízení.

Podpisy